

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 2. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Solskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po 12 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Volilcem kmečkih občin!

V sredo dne 9. januarja Vam bo voliti jednega zastopnika za državni zbor iz skupine kmečkih občin. Občni zbor društva »Sloga« z dne 15. novembra je postavil kot kandidata v tej skupini c. kr. deželnega sodišča svetnika gospoda **Matijo Rutarja** v Gorici. Iz razlogov, katere je g. svetnik društvenemu predsedniku natanko razložil, odklonil je takrat ponujeno mu kandidaturo. Ker so tisti razlogi pozneje odpadli, povrnila se je »Sloga« k svojemu kandidatu ter priporoča volilcem kmečkih občin, naj glasujejo složno za gospoda **Matijo Rutarja**.

Volilci! Na svoje glasovnice zapišite:

MATIJA RUTAR,

c. kr. deželnosodni svetnik v Gorici,

in dobro jo pogodite.

Gospod svetnik, sin kmečkih roditeljev, pozna težave kmečkega stanu ter ima srce in roke za kmeta. Kot okrajni sodnik je vsled oblasti, katera mu je pripadala, zahteval od upnikov, da so znižavali kmetom obresti od izposojenega denara. Kot poslanec gotovo ne bo imel manjše skrbi za kmeta, marveč mu bo tem uspešnejše pomagal, čim večji upliv mu bo na razpolago.

Volilci, ako želite dobro sebi in onim, ki so Vas volili, oddajte svojo glasovnico z napisanim imenom:

Matija Rutar,

c. kr. deželnosodni svetnik v Gorici.

Storite tako, in boste najbolje varovali svoje koristi!

V Gorici, 4. januarja 1901.

Društvo »Sloga«.

Doklada na žganje.

Vlada je sklicala deželne zборе na kratko zasedanje in sicer samo z namenom, da bi sklepali o vladni predlogi glede deželne doklade na državno žganjarino. Za deželne zборе je imela ta vladna predloga dvojno važnost in zato skoro ni bilo dvoma, da se sklone soglasno in brez težav. Pred vsem naj bi se z deželno doklado na žganje zboljšale deželne finance. Že leta 1898. je nameravala tedanja vlada povišati državni davek na pivo in žganje ter prepustiti del novih dohodkov posameznim deželam. Toda na kako zakonodajno delo v državnem zboru takrat in pozneje ni bilo misliti. Zato se je naposled odločila Koerberjeva vlada v sporazumku z deželnimi vladami, da predloži zakonski načrt o novem davku naravnost deželnim zborom. Posebno tiste dežele, ki niso pobirale doslej nikakih samostojnih naklad na žganje, so nujno potrebovale tega precej znatnega zboljška svojih financ. Pa tudi tiste dežele, ki so pobirale prej naklado v večjem znesku — kakor n. pr. Goriška in Kranjska, bi ne imele škode, ker bi jim bilo tudi še naprej dovoljeno pobiranje diferencialnega zneska med staro in novo doklado. V tem oziru je bilo torej gotovo, da vladna predloga ne bosta našla ovir v deželnih zborih. Vrh tega pa je računila vlada tudi na to, da bodo deželni zbori z veseljem pozdravili razširjenje svoje kompetence. Doslej je pripadalo sklepanje o zakonih, ki zadevajo vso državo, jedino državnemu zboru; zgodilo se je prvokrat, da se je obrnila vlada v taki stvari naravnost na deželne zборе. Posebno češkemu deželnemu zboru, ki zahteva neprestano razširjenje svoje kompetence in neodvisnost od cen-

tralnega parlamenta, je napravila vlada s tem svojim korakom veliko uslugo, a dirnila je neprijetno zagrizene nemške centraliste. Toda češar bi si nihče ne bil mogel misliti: predloga je padla in vladni načrt se je izjalovil.

Uvedba novega zakona je bila odvisna od soglasnega sklepa vseh deželnih zborov. Ker je dalmatinski deželni zbor predlogo odklonil, je bil ta pogoj prekršen in predloga je bila odklonjena, še predno so vsi ostali deželni zbori mogli sklepali o nji.

Kakšni so bili razlogi, ki so napotili dalmatinski deželni zbor na odklonitev zakona, ki bi Dalmaciji ne škodoval, temveč prinesel deželi celo dobiček, četudi majhen? Proti predlogi sami ni imel dalmatinski zbor ničesar; ker bi dežele ne imele od nje škode, bi jo že z ozirrom na druge dežele z mirno vestjo lahko vsprejel. Toda odklonil jo je iz razlogov, ki z zakonom samim niso imeli prav nobenega opravlja. Znano je, da je nastalo po vsi Dalmaciji veliko ogorčenje zaradi kompromisa, sklenjenega med avstrijsko in ogersko vlado, s katerim se je zidanje bosensko-dalmatinske železniške zveze odložilo za tri leta. Priznati se mora, da je bil to res velik udarec za Dalmacijo, ki potrebuje krvavo te železniške proge. Hrvatski narod v Dalmaciji je dal odduška svoji nezadovoljnosti na velikem shodu v Spljetu in dalmatinski deželni zbor je formuliral svojo opravičeno zahtevo po železnici v resoluciji, ki je bila enoglasno sprejeta v zadnji seji. To so bili opravičeni in umestni koraki; vladi je bilo povedano jasno dovolj, česa želi in potrebuje Dalmacija. Toda v kakšni zvezi je zakonski načrt o dokladi na žganje z železniško zadevo, tega ne moremo razumeti. Posebno ne moremo razumeti tega, če

uvažujemo, da se je z odklonitvijo tega načrta škodovalo ravno Čehom in da se je koristilo skupnemu sovražniku, nemškemu centralizmu.

Kdor je čital nemške časopise tiste dni, ko se je zvedelo o odklonitvi vladne predloge v dalmatinskem deželnem zboru, se je moral prepričati, da je bil korak dalmatinskega deželnega zbora nepremišljen in prenapljen. »Glejte, koliko je vredna naša avtonomija! Prvi poskus, ki bi moral dokazati praktično vrednost avtonomistiškega programa, se je ponesrečil!« Ta pisava je bila naperjena v prvi vrsti proti češkim avtonomistom. Čehi so jedini, ki so imeli škodo od postopanja dalmatinskega zbora, a jedini, ki ima korist vsled tega postopanja, je nemški centralizem. Takó so — morda nevedé in v slepem ogorčenju proti vladi — škodovali poslanci v Zadru svojim najboljšim zaveznikom ter koristili svojim nasprotnikom. To je toliko bolj obžalovati, ker bi morala Dalmacija že zaradi železniške zadeve skrbeti, da si pridobi simpatij in prijateljev na vseh straneh.

Razlog, vsled katerega so sklicani dež. zbori, je torej odpadel in gospodje poslanci so se vrnili domov. Vlada pa se zdaj zanaša na parlament, da ji pomore uvesti zakon o povišanju žganjarine. Vprašanje je seveda, ali se tudi to vladino upanje ne bo izjalovilo. —

Državnozbornske volitve

v V. kuriji.

Dne 3. t. m. so se vršile volitve v V. kuriji na Dunaju, na Češkem in Moravskem, v Šleziji, na Solnograškem, Štajerskem, na Goriškem, v Dalmaciji, na Kranjskem, v Trstu in v Istri.

O volitvah v naši pokrajini poročamo na drugem mestu.

Volitve na Dunaju so se izvršile s sledečim uspehom: V I. okraju je bil izvoljen socijalist dr. Ellenbogen s 16.317 glasovi proti 15.333 kršč. soc. Bielohlaveka; v II. okraju je prišlo do ožje volitve med krščanskim socijalistom Prohasko in socijalistom dr. Adler-jem; v III. okraju je bil izvoljen dr. Luegger z 22.094 glasovi proti socijalistu Reumann-u, ki je dobil 18.382 glasov; v IV. okraju je bil izvoljen krščanski socijalec Axmann z 21.913 glasovi; v V. okraju pa socijalist Schuhmeyer s 24.336 glasovi proti krščanskemu socijalcu Menderju, ki je dobil 21.116 glasov.

Zgubili so pri teh volitvah socijalisti na Češkem 6 mandatov in po enega na Moravskem in Štajerskem, dobili pa so enega v Šleziji (Tešinj) in tri na Niže-Avstrijskem; na dveh krajih pa pridejo v ožjo volitev.

Mladočehi so imeli dozdej na Češkem v V. kuriji 9 mandatov in na Moravskem 3, zgubili so dozdej 2 na Češkem in 1 na Moravskem. Češki narodni delavci so pridobili na Češkem 4, na Moravskem 1 mandat. Nemški radikalci, ki so imeli dozdej en sam mandat v V. kuriji v Šleziji (Türk) so tega zgubili proti socijalistu, a dobili so jih 5 med Nemci na Češkem. Napredna nemška stranka, ki je imela dozdej na Češkem v V. kuriji dva mandata, zgubila je ista, katera so dobili nemški radikalci. V Brnu je prišlo do ožje volitve med nemškimi naprednjaki in socijalisti. Nemška katoliška ljudska stranka, ki je imela zdaj 5 mandatov v V. kuriji, je zgubila enega na Solnograškem. Krščanski-socijalci, ki so imeli 10 mandatov v V. kuriji na Niže-Avstrijskem, so zgubili 3 in imajo še preostati ožjo volitev proti socijalistu Adlerju na

Dunaju in nemškemu radikalcu Dözt-u v Kremsu.

Na gorenje Avstrijskem je katoliška ljudska stranka obdržala svoje 3 mandate v V. kuriji in sicer sta bila zopet izvoljena poslanca Etz in Kern, novoizvoljen pa je Schlegl.

V Dunajskem Novem Mestu je obdržal svoj mandat socijalist Pernerstorfer proti kršč. socijalistu Steinerju.

V Kremsu je prejšnji poslanec Gessmann prišel v ožjo volitev z nemškim radikalcem Dözt-om.

* * *

Velepomemben in za nas Slovence velezanimiv je izid včerajšnje državno-zborske volitve za V. kurijo v Trstu. Tam namreč je prišel slovenski kandidat dr. Rybař v ožjo volitev s progressovcem Hortisem. Irredentovce peče ta izid neznansko. To se čita iz vsake vrste v njih listih, ko poročajo o tej volitvi. „Affermazione d'italianità“ ta pomen imajo za Italijane državnozbornske volitve na Primorskem. Njih glasila so vedno in vedno povdarjala, da je Trst čisto italijansko mesto in glej! Kar naenkrat izve svet, da je bilo vse to zatiranje gola laž, kajti pri včerajšnji volitvi dobil je slovenski kandidat 6438 glasov, nasproti 8059, katere je dobil irredentovski kandidat Atilio Hortis. Če pomislimo, da je med 4901 volilci, ki so glasovali za socijalnega demokrata Učekařja, večina Slovencev, — in če se nadalje pomisli, da je med 2410 glasovi, oddanih za Dompić-ja lepo število Nemcev, potem bi bilo slovanskih glasov, ako bi se združili vsi za osebo dr. Rybařa, skoraj ravno toliko, ako ne celo več, kakor italijanskih glasov. To so številke, katerih ne izbrise vsa rafiniranost židovsko-liberalnih listov; to so številke, ki dokazujejo ter nas navdajajo z nado, da se bližamo času, ko bomo Slovenci odločilen faktor, ali pa vsaj tolik faktor v Trstu, s katerem bodo morali računati Italijani in vlada.

Mi kličemo torej: slava vrlim slovenskim volilcem v Trstu, da so se na tako lep način zavedali svoje rodoljubne dolžnosti ter da so na tako sijajen način pokazali, da Slovani ob jadranskem morju v resnici — **vstajamo!**

* * *

V Istri so Hrvatje in Slovenci za libog v V. kuriji propadli. Izvoljen je radikalen Italijan Benati s 313 glasovi, hrvatsko-slovenski kandidat dr. Laginja pa je dobil le 282 glasov, socijalist Kristan pa 17 glasov.

Temu izidu se ne čudi pač nikdo, kdor je pazljivo čital poročila o nezaslišanem terorizmu, o protizakonitostih in volilnih goljufijah vsake vrste, ki so se po geslu „osar tutto“ dogajale za časa prvotnih volitev v Istri. A Slovenci in Hrvatje se niso imeli boriti le proti italijanskemu nasilstvu, marveč imeli so proti sebi tudi vlado, kajti drugače pač ni umevno, kako da sta dva ces. kralj. uradnika in sicer eden pri pošti, a drugi v arsenalu zamogla podpirati oklice na volilce, namenjen Benatičevi stranki.

* * *

Na Štajerskem je zmagal prejšnji zastopnik V. kurije dekan Žičkar. Dobil je 396 glasov, a njegov slovenski protikandidat Hribar 140 glasov. Po poročilih „Slov. Naroda“ bi človek mislil, da dobi Hribar 396 glasov, a Žičkar 140. Kakor pa si nasprotujejo številke v resnici, tako nasprotna so resnici izvestna poročila. Listi, ki stvari na tak način pretiravajo, morajo sčasoma zgubiti vso vero pri ljudstvu.

Dopisi.

Iz Dornberga. Naši liberalci ne pridejo k potrebnemu pokoju zaradi izgub pri volitvah volilnih mož; noč in dan stikajo glave in ugibajo, kako bi se dalo „gorje“ še odpraviti. Toda — prepozno je; padli so v tako globoki jarek, da se ne morejo izkoptati iz njega. V Dornbergu ne dosežejo ničesar, najmanj pa s tistim

neumnim zabavljanjem čez dubovščino, z jednim „delom“, s katerim se „proslavlja“ njihova naprednost. Pa jih razun te blamaže čaka še nekaj drugega, kar jih bode najbrže še bolj peklo in grizlo. Ker ti žalostni dornberški polovičarji bi radi vladali povsod, v cerkvi in zunaj cekve. A zajec jim je pretekel pot...

No, kar jih je v Dornbergu na „liberalni“ strani, o njih bi se dalo napisati tudi marsikaj. — Od bolj premožnih je neki „Zinžulina“, steber dornberških „naprednjakov“, o katerem gre glas, da se hodi v Tuma-Gabrščekovo šolo učiti — resnicoslovja in liter-ologije. On zna najbolj zabavljati čez duhovščino, v kateri namen se rad poslužuje — Gabrščokovega slovarja, kajpak da pod geslom: „rečem ti, da mi ne porečeš“.

Oj, Joško, Joško, premisli malo, kako bi pristojala tebi marsikatera, ki jo izustiš čez one, ki so ti, že veš zakaj, trn v oči! Ali prisluskaš kedaj na glas vesti, ki ti mora klicati v spomin dve nesrečni duši. — Kam vpijejo ti glasovi, sam dobro veš, — torej Joško, ne bodi preglašen! Po zemlji tava še neka druga senca človeškega življenja, katere usoda tudi baš ne dela časti — tvojemu imenu. In ti se tu repenčiš z naprednostjo in zmerjaš ljudi z banditi! Lahko si ponosen na tako „naprednost“, a v čast ni tebi, ne oni stranki, h kateri pripadaš! Skrij se ž njo — kam za hišo!

Iz usmiljenja do tebe nočem govoriti več, dasi bi lahko — na račun „naprednjaštva“.

In drugi bratci „naprednjaci“ so tudi take gore listi. France bi bil rad župan, toda za županovanje treba tudi — znanje in ne samo nositi glavo po konci kakor — prazen klás. In oni, ki pridno teka k Gabrščku zalagat gradiva potrebno „Sočo“ z lažmi o našem g. županu? Kaj naj rečem o njem? Morda bi bilo bolje, ako bi Gabrščeka zaprosil moke — če bi mu je dal — kajti ubožec menda ne ve, da v „vintoli“ vlada taka praznosta, da se miši ujedajo jeze, ker je vse — pometeno. Za moko otročičem vrbji, Pepo, pa ne za Tumo, ki je piščancev sit, dočim še ti polente nimaš!

In tako in jednako je na blizu z vsemi „dornberškimi“ naprednjaki, — s „šodo“ v želodcu pohajajo in lukajo po kletih za kako grlo vina, v cerkvi pa jih vidiš prav po redko, navadno pa še takrat zamudijo. To je njihova naprednost, kakoršne jih menda uči njih zaščitnik dr. Tuma.

Šebrelje. — Draga „Gorica“ mnogo smo čitali posebno o napornih strankarskih volitvah v zadnjih mesecih t. l. za poslance v državni zbor.

Kaj pa naj zapišemo v tem oziru iz naše občine? To, da od tukaj se bode šlo na volišče — in sicer neomahljivo — za svojega častnega občana Dr. Antona Gregorčiča.

Na dan volitve volilnih mož v Šebreljah je prinesel kakor tajno sam g. c. kr. okr. glavar tolminski — srebrni križec — ktereja je položil kot častni spomin na prsi našega g. župana Andreja Rejca — za zasluge od Njegovega Veličanstva presvitlega cesarja.

Hvalo bodi za to g. glavarju tolminskemu! Župana šebreljskega pa naj diči ta lesketajoči zaslužni srebrni križec še mnoga leta pri njegovem delovanju!

Nekateri so se že izražali (seveda ti so iz drugih občin) da je naš g. župan križec dobil le radi tega, ker „drži s furjem“, no reči moram, pri nas je v tem pogledu prava sloga; čudno se mi pa zdi, da to druge „ptujce“ v oči bode!

Naj pridem k prvemu predmetu. Žalostne reči žalibog dogajale so se v tem strankarskem boju v marsikaterem kraju, in uzrok, kateri tiči v tem, je gotovo največji: branje liberalnih pohujšljivih časopisov. Hvala Bogu! reči se mora, da šebreljska občina je še sveži planinski kraj, kjer ne najdejo uspeha liberalni umazani časopisi — in agitatorji „ptujci“ ki sodelujejo za T...

Politični pregled.

Državni zbor.

Listi poročajo, da se snide državni zbor že koncem meseca januarja. Isti listi poročajo tudi, da priobči jutriji uradni list „Wiener Zeitung“ na podlagi § 14. cesarske naredbe, s katero se dovoljuje šestmesečni proračunski provizorij. Potemtakem ne bi imela vlada mnogo upanja, da bi bil novi državni zbor sposoben za mirno delovanje, kajti, ako bi bila o tem prepričana in ako se snide državni zbor že ta mesec, zadoval bi jej že trimesečni proračunski provizorij, dovoljen na podlagi § 14, — a za druge tri mesece dovolil bi ga jej parlament ustavnim potom. Sicer so vse to le ugibanja, ker kaj konkretnega ni mogoče izreči, dokler se ne snide državni zbor. —

Državnozbornske volitve v trgih in mestih v Dalmaciji in na Kranjskem.

Na Kranjskem so se vršile včeraj državnozbornske volitve za mesta in trge. Kolikor nam je dosedaj znano, zmagala sta kandidata narodno-napredne stranke in sicer dr. Ferjančič v skupini gorenjskih in notranjskih mest in trgov z 42 glasovi večine, notar Plantan pa v skupini dolenskih mest in trgov. Izid volitve za ljubljansko mesto, kjer so štirje kandidati in sicer narodno-napredni dr. Tavčar, katoliško-narodni kanonik Sušnik, Nemeč Baumgartner in neodvisni kandidat Kunčič, nam ni še znan. Skoraj gotovo pa zmagata tudi v Ljubljani narodno-napredni dr. Tavčar.

V Dalmaciji sta bila v mestih in trgih zopet izvoljena Šupuk in Borčič. V Šibeniku je dobil dr. Laginja 147 glasov, a v Makarski 44 glasov.

To ne pomenja drugega, nego dokaz visokega spoštovanja, katero uživa ta idealen hrvatski rodoljub med vsemi avstrijskimi Jugoslovani.

Leon XIII. in Francija.

Društveni zakon, katerega je predložil francoski zbornici minister Waldeck-Rousseau in kateri zakon zahteva konfiskacijo premoženja krščanskih zavodov v Franciji, je vzbudil v Vatikanu veliko ogorčenje. Papež se je radi tega obrnil s posebnim pismom do pariskega kardinala ter zahteval, da duhovščina odločno brani svoje postavno jej zajamčene pravice. Bati se je, da nastane mej Vatikanom in Francijo resno razmerje, kar bi bilo le v veliko škodo Franciji.

Knez Nikita — „balkanski kralj“.

Črnogorski knez Nikita, oče italijanske kraljice Jelene, je sprejel naslov „kraljeva visokost“ in je torej Črnogora postalo kraljestvo. Neki časopisi pa poročajo, da dozoreva v zvezi s tem novo balkansko vprašanje, ki bi bilo za vzhodne slovanske narode velike važnosti in katero baje podpira Rusija in sam ruski car Nikolaj II. To bi namreč bilo, da postane črnogorski kralj Nikita tudi kralj Srbije, v kateri tudi vkljub zvezi kralja Aleksandra z Drago Mašin niso zanesljive razmere. Seveda dostavljajo listi, da bi temu ugovarjale velesile kakor n. pr. Avstrija in Nemčija. Te vesti beležimo kajpakda z vso rezervo, kajti pota ruske politike so nepristopna.

Car in Krüger.

O carju Nikolaju II. se poroča, da je opustil vsako misel na potovanje, marveč da ide iz Livadije v stolnico petrograjsko. Ob enem se poroča, da je car baje nameraval sprejeti predsednika Krügerja v Mentoni na Francozskem, ker pa je opustil misel na potovanje, je zdaj vprašanje, ali se ta sestanek sploh vrši, ali potuje Krüger v Petrograd? O tem molčijo viri.

Vojna v južni Afriki.

Buri so vkljub velikanskim naporom, izgubam in žalosti radi storjenih jim krivic danes nastopili nasproti Angležem ono stališče, ki so je zavzemali v početku vojne, namreč s sijajnimi zmagami na vseh koncih in krajih. Buri so udri v Kap in Natal in premagali Angleže še na raznih onih krajih, kjer je tekla že v početku angleška kri. Buri nadalje uničujejo angleške rudokope in druga industrijska podjetja. V Kapu pa se pridružuje čedalje več angleških podanikov Burom. Lord Kitchener gleda s strahom bližajoče se dogodke in morda se ne moti brat Krügerjevega namestnika Bothe, ki potuje zdaj za Krügerjem v Haag in ki je dejal nekemu evropskem časnikarju, da bo vojna še dolga, a da je zmaga za Bure gotova stvar.

Angleži in Buri.

Na vojnem ministerstvu v Londonu bodo letos žalostno praznovali nastop novega stoletja. Iz južne Afrike jim prihajajo taka poročila, da so zmorna pokvariti jim vso dobro voljo. Vrhovni poveljnik Lord Kitchener odločno zahteva pomoči, ki mora priti vsaj v teku jednega leta. Te vojske pa bode morala Anglija

vzeti iz svojih avstralskih kolonij; a predno dospo v Oranje in Transvaal, so Buri lahko že v kisli juhi pojedli ondi stoječo angleško vojsko z vrhovnim poveljnikom Kitchenerjem vred. Kajti naj-novejši Dewetov bojni načrt je tak, da niti nove čete ne bodo mogle pomagati Angležem. Ta načrt Dewetov je: dočim je 4000 Burom že prekoračilo na raznih krajih reko Oranje in vdrlo v kapsko kolonijo, zasedlo je mnogo manjših burskih oddelkov južni del države Oranje in pa okolico Pretorije, kjer neprenehoma vzemirjajo angleške čete.

V kapski koloniji namerava Dewet uprizoriti splošen upor in s pomočjo kapskih ustašev razdreti vse železnične in brzojavne zveze pa tudi vsa druga prometna sredstva. Potemtakem je v središču Transvaala koncentrirana angleška moč popolnoma odrezana od vnane sveta in zlasti ne more dobivati živil iz kapske kolonije. Vsled tega načrta bode stlskano angleško vojaštvo prisiljeno udati se Burom, ali pa umreti od glada. Ko pa dojdejo nove angleške čete, ne bodo mogle k središču radi porušenih železnic in v tem dolgem času utegne že končati vsa vojna.

Ta Dewetov načrt je tem gotoveje izvršljiv, ker so se dvignili že malo ne vsi nezadovoljni kapski Buri in se pridružili Dewetu.

Vojna na Kitajskem.

Posebnih novic s kitajskega bojišča zdaj ni, razun te, da se boksarji pripravljajo na splošni ustanek januarja meseca, torej sredi največje zime. Velevlasti so naročile svojim poslanikom, da prično pogajanja za mir s kitajsko vlado. Jeden glavnih pogojev da je odstranitev kitajske cesarice, kot glavne provzročiteljice nemirov. Cesarica je baje že ustregla velevlastim v toliko, da je na mesto sedanjega cesarja Kwansuja proglasila 15-letnega princa Tunghana cesarjem Kitajske, kateri bi „vladal“ seveda pod njenim nadzorstvom. V ostalem pa ni nade, da bi se kitajski dvor udal na katero koli stran velevlastim, ker se nadeja, da oslabi njih odpor. Za vprvo se govori, da utegne nastati iz sedanjega stanja le nekako obleganje posameznih postojank. A že to znači, da se velesile umikajo in da se najbrže kmalu popolnoma umaknejo.

Domače in razne novice.

Volilnim možem za skupino kmečkih občin! Prihodnjo sredo pride vrsta na Vas, da si izvolite svojega poslanca za državni zbor. Politično društvo „Sloga“ Vam vsled sklepa društvenega občnega zbora, ponovljenega te dni, priporoča deželnega sodišča svetnika gospoda

Matijo Rutarja,

človeka domačina, kmečkega sinu, ki ne išče sebe in svoje koristi, ki se niti ne ponuja, ampak sluša le glas društva, katero ga kliče na narodno delo v nevarnih časih, ko širokoustneži brez skušnje, brez resnosti in brez najmanjšega srca za kmeta, pač pa delavni in uneti za oderuhe in izkoriščevalce naroda, hočejo splezati na višino, da bi od tam vladali naš ubogi narod kot tropo izgubljenih in zapeljanih ovce.

Zato volilci, — vsi na krov, oziroma v volilno dvorano in neustrašeni glasujte za gospoda

Matijo Rutarja!

Opozarjamo še, da se prihodnjo sredo zberete že pred 9. uro v gostilni pri „Zvezdi“ na trgu starega sv. Antona, da od tam skupno odkorakate na volišče, kjer si izberete volilno komisijo.

Vsakdo naj pazi torej, da prinese seboj izkaznico in glasovnico, ktero naj napolni z imenom:

Matija Rutar

deželnosodni svetnik v Gorici.

Kakor v Gorici zbiraajo naj se tudi na drugih voliščih vsi skupaj na določenih prostorih, da se bodo lože ustavljali zapeljevanju od nasprotni strani.

Včerajšnja državnozbornska volitev za V. kurijo v Gorici. — Volilna bitka za V. kurijo na Gorškem je torej izvojevana. Izvoljen je bil včeraj „Slogin“ kandidat dr. Gregorčič s 146 glasovi proti 141, katere je dobil dr. Tuma. Prišlo je, kakor je bilo že naprej prevideti, do ožje volitve. A nekaj presenečenja je vendar napravila ta ožja volitev in sicer zaradi tega, ker je prej vsakdo pričakoval, da pride do ožje volitve med italijanskim kandidatom in med enim izmed slovenskih kandidatov, a nikakor ne mej slovenskima kandidatom, kakor se je to zgodilo.

Pri prvi volitvi je dobil namreč dr. Gregorčič 145 glasov, dr. Tuma 141, laški kandidat Finetti 122 in socialist Kristan 8 glasov. Ker ni imel torej nobeden absolutne večine, morala se je vršiti ožja volitev med dr. Gregorčičem in dr. Tumo.

Po dokončani ožji volitvi, ki se je pričela na glavnem sedežu v Gorici ob 4. uri popoldne in se je završila okoli 7. ure zvečer, bil je razglašen ta-le končni izid:

Dr. Gregorčič je izvoljen poslanec s 146 glasovi proti 141, katere je dobil dr. Tuma. Finetti-jevci in socialni demokratje se namreč niso udeležili ožje volitve.

Rezultati volitev na posameznih voliščih so ti-le: v Gorici je dobil pri prvi volitvi dr. Gregorčič 70 glasov, dr. Tuma 53 in Finetti 45, v Gradišču je dobil dr. Gregorčič 26 glasov, dr. Tuma 5, Finetti 77, Zanetti 3, Kristan 8 in Bianchi 2; v Tolminu je dobil dr. Gregorčič 14, dr. Tuma 30; v Sezani je dobil dr. Gregorčič 19, dr. Tuma 41 glasov, v Cerknem je dobil dr. Gregorčič 13 glasov, dr. Tuma 5 in konečno v Bovcu dobil je dr. Gregorčič 3, dr. Tuma 7 glasov.

Pri ožji volitvi med dr. Tumo in dr. Gregorčič-em je ostalo razmerje glasov za slovenska kandidata nespremenjeno, le v Gorici dobil je dr. Gregorčič jeden glas več — tako torej, da je dobil dr. Gregorčič 146 glasov, a dr. Tuma 141. V Tolminu, v Bovcu in v Gorici so glasovali volilni možje natančno za tistega kandidata, za katerega so bili izvoljeni. V Cerknem se je pa posrečilo Tumovcem, da so na nam še do zdaj neznan način preslepili jednega, a v Sezani šest naših volilcev; v Gradišču je glasovalo za Gregorčiča najmanj 10 slov. volilnih mož. Med ostalimi so bili nekateri italijanski konservativci, ki so oddali svoje glasove za dr. Gregorčič-a, ne da bi se naše politično društvo „Sloga“ radi tega kedaj z njimi pogajalo. To je dalo povod „narodno-naprednim“, „omikancem“ da so v svoji jezi in pijanosti sinoči kakor priproste barabe in surovi pouličnjaki po mestnih ulicah tulili ter se prip plazili celo do pod oken dr. Gregorčičevega stanovanja ter dajali tam na „narodno-napredni“ način odduška svoji — jezi. Vodil je to bando bajne neki uslužbenec „Ljudske posojilnice“. To se nam zdi vredno na tem mestu zaradi tega opomniti, da bi dr. Tuma ne pozabil pošteno nagraditi svojega zvestega služabnika.

Dr. Gregorčič je furlanski poslanec! — tako in jednako so vpile te barabe v italijanskem jeziku in so delale res čast svojim „naprednim“ voditeljem in njih — kulturi.

Kdo je pa v tem boju jedini iskal pomoči pri Italijanih? Kdo je pripomogel „naprednjakom“ v Solkanu do 5 glasov, ako ne Italijan Lenassi? Kdo je mledoval pri dr. Verzegnassi-ju in pri dr. Pajer-ju za italijanske glasove ter ponujal v zameno slovenskih glasov za kandidata političnega društva „Unione“ v veleposestvo? Kdo je še včeraj po končani prvi volitvi krčevito stiskal roko dr. Graziadiu Luz-zattu, ter ga prosil pomoči? Kdo je šel včeraj popoldne po dokončani prvi volitvi k Lenassiju in Pajerju ter beračil tam italijanskih glasov? Kdo je poslal v Gradišče nalašč v ta namen posebnega sela, da se pokloni tam bodisi socializmu ali pa italijanskim drugim volilecem, da izvabi iz njih italijanskih glasov?

Ali smo vse to morebiti mi storili? Ali niso marveč vsega tega storili — „naprednjaki“, ki bi celo čevlje poljubljali najslabšemu italijanskemu volilecu ali pa socialistu, ako bi našli pri njih uspešne podpore?! In pa: „Slovenski Narod“ prinaša v včerajšnji številki brzojav iz Gorice, ki slove tako-le: „dr. Tuma je dobil 141, dr. Gregorčič 144, italijanski kandidat pa 122 glasov. Gregorčič je dobil nad 20 klerikalnih italijanskih glasov. Pri ožji volitvi med Tumo in Gregorčič-em je zmaga zagotovljena Tumi.“

Vprašamo: kako in s čem naj bi bila zagotovljena zmaga dr. Tumi pri ožji volitvi, ako ne ravno s pomočjo italijanskih glasov?

Pri slovenskih volileh podkupili so že, kar je bilo podkupljivega ter jih je že to stalo prevelikih žrtev.

Mi torej te brzojavke ne moremo drugače umeti in se najbrže tudi prav nič ne varamo, ako rečemo: dr. Graziadio, tajnik političnega društva „Unione“, je naprednjakom obljubil pomoči in vsled te obljube frčala je zgorej omenjena brzojavka v — belo Ljubljano. A Graziadio zamogel je le obračati — obrnil je pa nekdo drugi, kateremu Graziadio — roko poljublja.

Tako je, gospoda in nič drugače! Danes stojite pred dejstvom, da niste

zmagali „na celi črti“ v kljub vsemu klečaplaznju na eni strani in vkljub vsem ogromnim stroškom pri nakupovanju glasov in opijanju, katero je vsekal globoko rane demoralizacije v naše ljudstvo.

Sicer pa: za danes vam rečemo le še to, da zmaga je naša, a jeza je — vaša. To veselje vam pa že privoščimo, da se smete — jeziti!

Mi pa ne moremo drugače nego da izrečemo na tem mestu v imenu poštene slovenske stvari našo najskrenejšo zahvalo gg. volilecem na njihovem možkem, vstrajnem in nevstrašnem nastopanju. Prepričani naj bodo, da so zadeli pravo ter da so le na ta način koristili sebi in narodu svojemu. — Slava jim!

Za „Šolski Dom“ so vplačali predsedništvo za leto 1900: Šolnik v Gorici na račun ustanovnine 72 K; g.čna Ivanka Gostiša v St. Andrežu nabrala v veselje družbi na božični praznik 6 K 06 h; zamorec pri dr. Gregorčiču požrl 2 K 40 h; zastavljavnica in z njo združena hranilnica (Mont) v Gorici (za božičnico) 200 K; Jernej Kopač, svečar v Gorici, 20 K.

Potom poštne hranilnice so darovali: „Ni konkurza“ 10 K; Renčan na Dunaju 5 K; dr. Ignac Kotnik, c. k. notar v Komnu, 10 K; Josip Ušaj, vikar v Plaveh, 4 K; Franc Batič na Cesti 5 K. Presrečna hvala vsem darovalcem in srečno novo leto.

Za božičnico v „Šolskem Domu“ so darovali na dalje: Č. msg. Wolf 10 K; č. g. prefekt Setničar Fr. 10 K; velec. g. pl. Braunitzer 2 K; bl. g. Breščak, trgovec, 2 K; bl. g. Sivec Fr., c. kr. v. učitelj, ob nastopu novega stoletja 2 K; bl. gospa Drufovka 3 volnene hlače, 1 majo, 1 par rokavic, 1 krilec; P. U. v Gorici 3 K. Srčna hvala!

Irredenta v „Učiteljskem Tovaristu“. Pod tem naslovom prinaša „Slovenski Učitelj“ v svoji 1. letošnji številki opazke glede narodnosti tega glasila slovenskih naprednih učiteljev. Ondi navaja tudi dopis, ki ga je doposlal „Učit. Tov.“ g. Božo Dubrovič iz Istre z ozirom na znane nerodoljubne dopise, katere objavlja „U. T.“ iz peresa znane renegata Markija. Ker smo se mi že enkrat pečali s to zadevo, naj prinesemo v prevodu dopis g. Dubroviča, da vidijo čitatelji, kake gore list je „U. T.“ ki šteje med svoje sotrudnike ljudi a-la Marki e tutti quanti in s katerim tako vrlo soglašata tudi „Soča“.

Dopis se glasi: „To rodoljubno in požrtovalno prizadevanje našega učiteljstva na korist nesrečnega naroda, ona uzorna sloga in srčna ljubav med učiteljstvom in duhovščino je bila na poti „učitelju“-zlotvoru, ki se je priklatil v Istro iz bratske zemlje, ki nam je dosedaj že dala četo odpadnikov in izdajce, ki se nahajajo v službi narodnih dušmanov, ki pomagajo kopati grob našemu narodu. Ta učitelj — zlotvor seje že par let, odkar je iz našega narodnega kroga skočil v italijanski tabor, seme razdora, seme nesloge in mržnje v strokovnem listu „Učiteljski Tovarist“, ki izhaja v Ljubljani. Često se prizadeva z dopisi in poročili iz Istre nadražiti naše učiteljstvo proti duhovščini, slikajoč prvo kakor robove duhovskega nasilstva ali po njegovem popovski podrepine.

Mi se njemu (Markiju) ne čudimo, ker ga poznamo v dno duše, ker vemo, da dela iz mržnje in maščevanja (Sic! Uredn.) On, ki je prejšnjemu 8—10 let navdušeno in strastno deloval za hrvatstvo Istre, deluje enako zdaj za nje italijanstvo. Ne čudimo se njemu, ker je narodni odpadnik, ker je vrgel v blato vse ono, kar mu je bilo za dijaških let in za prvih let njegovega učiteljevanja najmilejše na svetu, — ali čudimo se uredništvu onega lista, ki je bilo nanj opozorjeno, in katero bi moralo verjeti več vsemu hrvatsko-slovenskemu učiteljstvu Istre, nego pa jednemu narodnemu odpadniku, jednemu breznačajnežu.

Na zadnji skupščini „Zveze“ zaklinjal je uzoren učitelj Istre, zastopnik hrvatskih in slovenskih učiteljev naše pokrajine, svoje slovenske drugove, da naj ne motijo sloge med učiteljstvom in duhovščino Istre, da nam je ta sloga neobhodno potrebna, ako se hočemo izkopati iz bede tako pojedini kakor i ves naš narod v Istri, — a to glasilo učiteljev na Kranjskem odpira predala učitelju odpadniku, ki nima ne ugleda ne spoštovanja med našim učiteljstvom ni kolikor je za nohtom črnega!

K temu dostavlja „Slovenski Učitelj“: „Res lep portret breznačajnega liberalca! In ta irredentovec ni edin v krogu „Tovariševcev“.

Kakoršen je ta, takih je še mnogo drugih. — Najbridkeje pa je, da mora „Tovariš“ sam podajati take slike o svo-

jih sotrudnikih, a mi dostavljamo: še žalostnejše pa je, da se „Učit. T.“ upa vabiti slovensko učiteljstvo trumoma v svoj krog. Ali ne misli na to, da mu morejo zato hvaležni biti le — naši narodni nasprotniki, a drug nobeden!?

Ljudsko štetje v Gorici. Prihajajo nam pritožbe od raznih strani o čudnem postopanju naših magistratovcev. Več strankam se niso namreč pravočasno vročile popisne pole in so začeli hoditi po hišah magistratovi organi sami ter hoteli oni popolniti dotične pole, četudi so se stranke temu upirale in zahtevale naj se jim puste pole, da jih (stranke) same izpolnijo. Po nekod so baje ti mestni organi na stranke pritiskali, seveda na slovenske, da se vpišejo za Italijane ter jim pretili, da ne bodo več spadale pod mesto, ako tega ne storé. Posebne sitnosti pa delajo ti ljudje tistim našim strankam, ki so pole same izpolnile, tako n. pr. se jim govori, da ni prav, ako se je n. pr. pri v poli navedeni osebi zapisala cela beseda „rimsko katoliški“, pri sledečih osebah pa se je zapisalo mesto cele te besede „detto“ ali „jednako“. Opozarjamo vse stranke, katerim bi bile pole zaradi takih malenkosti ali drugih neznatnih pomanjkljivosti vrnjene, da pridejo v prostore kat. del. društva, da se tam pogreški popravijo. Sploh naj pridejo tje vse stranke, ki imajo v tem pogledu kake pritožbe.

Centralna Posojilnica naznanja: Načelstvo je sklenilo, da od 1. januarja t. l. naprej bo obrestovalo hranilne vloge polumesečno po 4½%. Obresti hranilnih vlog se računijo torej od 1. do 15. in od 16. do 30. vsakega meseca. Načelstvo je to sklenilo v prilog strankam, da ne bodo na izgubi, če včasih ne morejo vložiti 1. dne v mesecu. Kedar bo 1. ali 16. dan meseca nedelja ali praznik, se bodo hranilne vloge sprejemale 2. oziroma 17. dne meseca, obresti pa računile od 1. oziroma od 16. dne meseca brez izgube strank.

Za načelstvo: Dr. Josip Pavlica.

V Gorici. — Mestni svet goriški je imel dne 30. m. m. sejo.

Župan Venuti poroča o prepovedi visokega namesništva, da bi se ulici Vetturini dalo ime ulica Carlo Favetti.

Nato je stavil svetnik Kärner interpelacijo o knjigovoznici in bukvarni Bednarikov v gosposki ulici.

Ti dve prvi točki kažeti, kako važna vprašanja razpravljajo goriški očetje.

Iz poročila svetnika Bonavia posnemljemo, da znaša proračun za pokriti povodnik v cipresni ulici K 637.27, za popravo mestnega kopališča pa 25.166.06 kron.

Namakanje cest se zopet prepusti podjetniku g. Alojziju Rossiju.

Odobrili so se računi za porabo raznih občinskih zalogov v l. 1899.

Domača umetnost. Za hrvatsko umetniško društvo so nakupljene mej drugimi slovenskimi umotvori slike naše domače umetnice gospodične Henrike Šantel in sicer študija in akvarel „Furlanka“ in dve študiji (štev. 78 in 81) katere je nabavil vseučilišni profesor Kršnjavi. Živela naša domača umetnica!

Tatvina. Franc Milavec, ki se nahaja v službi pri špediterju g. Hvaliču, je naznanil policiji, da mu je bilo ukradenih iz kovčka in sicer v dobi od 20-30 decembra 420 K. Sum je letel na njegovega tovariša 29 letnega Antona Buciča iz Kanala, ki je bil tudi zaslišan v tej zadevi. Zgodilo se je pa, da je policija prišla vojaškega beguna Alojzija Snidersicha iz Gorice in da je našel policijski nadzornik Janežič pri njem neko krtačo za snaženje konj.

Ta krtača pa je bila, kakor se je pozneje doznalo, ukradena g. Hvaliču, pri katerem služi okradeni. Vsled tega se sumi torej, da je tudi najbrže Snidersich odnesel gori omenjeni denar Milavca. Poleg tega pa se je oglasila te dni pri policiji ljubimka Snidersichova, doma iz Ločnika. Mislila je namreč, da ima posla s poštnim človekom, ko je pa zvedela da so ga zaprli, prinesla je na policijo dve srebrni uri z verižicami, kateri jej je on daroval, češ, da jih je kupil za nekaj kron. Sumi se torej po pravici, da sti vkradeni tudi ti dve verižici.

Ubogí Živec! Naprednjaki se vse se njegove nesreče. Kakor beremo v „Soči“ je v gostilni gosp. Ig. Tanceta v Nabrežini nabrala zanj vesela družba 4 K. Mislimo, da so se Nabrežinci z nabiranjem darov dovolj osmehili. „Sočini“ uredniki se jim lahko smejejo. Nikjer nima „Soča“ tako lahkovernih naprednjakov kakor v Nabrežini. — Na Božič je okoli 20 goriških Sokolcev

uganjalo z ubogim Živcem burke v Sovodnjah. Na pikantno opazko in z velikim smehom so nabrali okoli 3 K.

S Krasa se nam poroča: „Nabiranje“ za „ubozega Živca“ se še vedno nadaljuje v „Soči“. Po zatrdilu njegovih znancev pa to še ne bo doseglo željene višine, kajti „potreba“ je baje — velika. Govori se, da manjka še kakih 42 gld. starega denarja, s tem bi bil menda poplačan 1 „kegelj“ pri Hribu v Trgu, za kojega je tekla kroglja za 50 gld., a vplačanih ni še več nego 8 gld. Nadalje opozarjajo prijatelji Živca „mile nabiratelje“ „Sočine“ v Komnu in okrog, naj bi se nabrani denar poslal kar — Živčevim otrokom ali v kako drugo tako roko, da bi bilo varno, ker bi sicer kam zabredlo, kjer bi ne hasnilo ne Živcu ne njegovim otrokom. Tudi „kreda“ na vratih „konsumnega društva“ bi postala lahko reflektant na „mile darove“, — z eno besedo, za vse to bi bilo dobro, da bi se nabralo „vsaj par sto goldinarjev“, kakor „Soča“ prosi.

Slabi nasledki pijače. Neki gluhonemi napil se je v Solkanu v četrtek tako, da ga je vino vračajočega se v mesto premagalo in ga položilo na tla blizu cestnega jarka. Tam je revež zapal, ko pa se je zbudil, ni imel več ne klobuka, ne čevljev, ne srebrne ure. Morebiti ga to izučil, da ni dati vinu preveč oblasti nad seboj.

Odbor katoliškega bralnega in pevskega društva „Slovenska zveza“ v St. Petru, priredi svoj redni občni zbor dne 6. januarja 1901 ob 3¼ uri popoldan v prostorih kmečke zadruge v St. Petru.

Penzijski zalog za učitelje. Ministerstvo za nauk in bogočastje je nazkazalo na korist penzijskega zaloga za učitelje naše kronovine 1465 K in te od dobička, katerega je imelo ministerstvo pri razprodaji knjig za ljudske šole v letu 1899.

Grozna nesreča na železnici. Glavni sprevodnik vlaka, ki vozi med Vidmom in Korminom, hotel se je podati na svoj vlak, da bi se odpejal proti Korminu. V tem trenutku pridrdra za njim brzovlak iz Benetk čegar strojga tako nesrečno pahne na tla, da sta mu ostali nogi na tiru in so mu šla strojeva kolesa čez nje ter mu jih pri tej priči odtrgala.

Današnji številki je priložen „Narodni koledar“ za navadno leto 1901.

Zaprta tovarna. V Zdravščinah so zaprli tvornico za svilo. V njej je služilo okoli 100 Slovencev, kateri izgube delo. Uzrok so bili baje nepovoljni uspehi, pa tudi nemiri med nadzorniki in vodstvom.

Naznanilo. Vsled Najvišjega sklepa z dne 30. decembra 1900 pobirale so bodo do končne potrditve proračuna za leto 1901 v pokritje potrebščin deželnega zaklada sledeče naklade:

1) 15% tna doklada na zemljarijo, 2) 17% tna doklada na hišno razredovino, 3) 20% tna doklada na pridobnino, dohodarino in plačarino, 4) 40% tna doklada na državno potrošnino vina, mošta in mesa, 5) davščina 1 krona od vsakega hektolitra na drobnopotočenega piva, 6) davščina 36 vinarjev od vsakega litra na drobnopotočenih opojnih tekočin, navedenih v čl. I. B. II. točka 1. zakona 18. maja 1875 (drž. zak. št. 84) in 20 vinarjev od vsakega litra v 2. točki istega zakonovega člena navedenih tekočin.

Razglas. Podpisani deželni odbor naznanja s tem, da je podelil pobiranje deželnih davščin, ki so določene za leto 1901, in sicer ono po 1 krono od vsakega hektolitra na drobnopotočenega piva vžitninskemu društvu goriškega mesta, in ono po 36 vinarjev od vsakega litra na drobnopotočenih opojnih tekočin, navedenih v čl. I. B. II. točka 1. zakona 18. maja 1875 (drž. zak. št. 84) razun špirta iz pokvarjenega vina ter po 20 vinarjev od vsakega litra na drobnopotočenih opojnih tekočin, navedenih v 2. točki istega zakonovega člena, za celo deželo gosp. Odonu Lenassi iz Solkana. Zupanstva so povabljeni, da objavijo to v svojih občinah, posebno pa dotičnim obrtnikom.

Deželni odbor v Gorici.

Obiskovalcem Miramara. Za obisk gradu Miramara je izdana nova naredba. Odslej namreč ne sme nikdo v grad, ki nima v to posebnega dovoljenja od oskrbnitstva. S tem dovoljenjem pa se zamore obiskati grad in sicer v dobi od 1. aprila do 31. oktobra od 10-12. ure dopoldan in od 3-5. ure popoldan; od 1. novembra in od 31. marca pa od 10-12 dopoldan in od 2-4. popoldan proti ustopnimi 60 vinarjev. Vojaki in otroci

pod 10 leti brezplačno. Palice, dežnike itd. je pustiti v garderobi in je plačati od njih 10 vinarjev. Uslužbenici grada ne smejo sprejemati nikakih daril.

Zavod sv. Nikolaja v Trstu je izdal naslednje poročilo: Komaj 2 leti je, odkar posluje zavod sv. Nikolaja, a je že sprejel pod svoje okrilje nad 1000 deklet, in sicer: Kranje 347, Primork 302, Štajerk 164, Korošice 80, iz kraljevine Hrvatske 45, Čehinj 6, Poljakinj 2, Rusinj 1, Italijank 29, Nemkinj 24. A odkloniti smo jih morali veliko radi pretesnih prostorov. Društveni dohodki nam ne dopuščajo, da bi najeli večje prostore. In vendar: kolika dobrota je že to: da dekleta dobiva brezplačno stanovanje! Pa tudi hrano dobiva, četudi nima ni novčiča v žepu. Drugače bi trpela glad in glad je vendar najhujši pospeševatelj nemoralnega življenja! Zavodu, ki tako vzgledno skrbi za slovenska dekleta, pa je nujno treba pomoči in podpore. Le tako se more vzdržati in nadaljevati prekornostno delo. Ganite se torej vsi oni, katerim je na srcu blagor slovenske ženske mladine ter prihitite na pomoč, da isto ohranimo narodu čilo in zdravo, duševno in telesno.

Slovstvo. „Dom in Svet“ ima v svoji 1. letošnji številki sledečo vsebino: V zarji novega stoletja. (Dr. E. Lampe); Starčev „Confiteor“ 1800—1900 (Silvin Sardenko); Na vojvodskem prestolu (J. Selan); Gazelice 1, 2, 3, 4, 5 (A. Medved); Olševski cerkvenik (Podgoričan); Prijateljci . I, II. (Ljudmila); Gospa Sveta (Val. Podgoričan); V sobici tih. (Leo Levč); Do zmage! (Jož. Ošaben); Ob njegovi gomili. Trenutni spomini na Lampetov grobu. (F. S. Finžgar); Odkar me ni. (Silvin Sardenko) Drobno gled in drobni svet. (Iv. Sušnik); Usmiljenka. (Pavel Perko); Poljana. (Leo Levč); Češka „katoliška moderna“ (Fr. Ks. G.); Književnost. Glasba. — To in ono. „Dom in Svet“ izhaja prvega dne vsakega meseca na štirih polah s prilogami. Cena celoletno 8 K 40 v za dijake 6 K 80 v.

„Zvonček“. Prva štev. izide nekoliko dni pozneje zaradi izdelovanja nove glave, ki jo je napravil za list arhitekt g. Ivan Jager.

Razmere v Italiji. Listi poročajo sledeče skoro neverjetne stvari, ki pričajo o neznosni revščini v italijanskem kraljestvu. Pri nas smatra namreč vsak količjak pošten in normalen človek za veliko sramoto in nesrečo, ako je obsojen v zapor in skuša na vse načine, da bi dosegel vsaj znižanje kazni, kajti rajši tudi trdo dela od zore do mraka in pa je svoboden, kakor pa da bi čepel v sramotnem zaporu. Ali kako je v Italiji? Kako se godi ondi? Ondi se branijo jetniki zapuščati svojo ječo, ko so prestali kazen, ker — se ne vedo kam obrniti, ko se jih izpusti na svobodo. Tako je neki Beltramo, ko je prestal 22 letni zapor v hudih ječah na Portoferraju, jokal, ko so ga izpustili. Ob enem pa je zagrozil, da se usmrti, ker življenja, ki ga čaka v svobodi, ne bo mogel prenašati. V Boloniji se je neki kaznenec vrgel s tretjega nadstropja na policijo, ko so ga izpustili. Na mnogih krajih Italije se dogajajo enake stvari. Potem ni čudo, da ljudstvo ubija, krađe itd. z namenom, da dobi oskrbo v — ječi, ker mora še huje stradati zunaj iste. Vse te kričeče reči prezirajo naši neodrešenci? Kako pa se vedejo mnogi teh sestradancev, ko pridejo na našo zemljo? Tu jim zraste greben, ko najdejo — avstrijskega kruha in psujejo domačine Slovence, ki so gospodarji na svojih tleh.

Vinska klavzula. Poroča se, da ugovarjata Francija in Španija obnovenju vinske klavzule v avstrijsko-italijanski trgovinski pogodbi ter da se vsled tega ugovora klavzula več ne obnovi; trozveza pa da ostane v veljavi kakor je bila.

11.000 ljudi izgubljenih. O priliki letošnjega ljudskega štetja v Curihu v Švici se je pokazalo, da manjka 11.000 prebivalcev. Leta 1808 je bilo v tem mestu 133.000 prebivalcev, 1898 leta 161.000, a zdaj jih je samo 150.228. Izselili se niso, kuga jih ni pomorila in vendar jih pogreša statistični urad v Curihu. Vsled tega primanjkljaja je omejen urad v Curihu v veliki skrbi za onih 11.000 prebivalcev, ter si beli glavo, kam da so prišli.

Knjiga „Naši narodni grehi“ se dobiva v „Narodni tiskarni“ v Gorici in pri knjigotlaču g. Likarju. V nobeni slovenski hiši ne bi smela manjkati ta knjiga, iz katere se moramo učiti, kako živeti res slovenski in kako se ogibati narodnih grehov. Baš sedanje volitve po obmejnih slovenskih

pokrajinah so zopet pokazale, kako potrebni smo še narodnega pouka. Zatorej Slovenci, ne izogibajte se tej prekornosti knjigi in naročite si jo! Cena knjigi je 50 vinarjev po pošti 5 vin. več.

Tiskovine za prošnje v dosegobrezobrestnih posojilvinogradnikom

ima v zalogi

„Narodna tiskarna“.

Nj. setost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponiju gospodu lekarnarju G. Piccoliju v Ljubljani pristržno zahvalo za doposlano jim stekleničico

— tinkture za želodec —

in so njemu z diplomom dne 27. novembra 1897 podelili naslov »Dvorni založnik Nj. svetosti« s pravico v svoji firmi poleg naslova imeti tudi grb Nj. svetosti.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji priporočajo bolehalim G. Piccolijevo **želodčno tinkturo**, katere krepča želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljanje in telesno odprtje. Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje G. Piccoli, lekarnar »pri angelu« v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Tinktura za želodec pošilja izdelovatelj v skatljah po 12 stekleničic za gl. 1.26 a. v.; po 24 steklenic za gl. 2.40; po 36 za gl. 3.50, po 70 za gl. 6.50, po 110 za gl. 10.30. — Poštino mora plačati p. n. naročnik.

1. Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2 %;
2. Posojila daje: a) na vknjižbo po 5 1/2 %; b) na menice po 6 %; c) na tekoči račun po pogodbi.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

Večna luč!

Redko kedaj se dobi prozornega, dobrega pristnega oljkega olja za „večno luč“, marveč navadno le mešano, nesnažno olje. Najslabše olje pa je tako, ki obleži na dnu posode. Prodajalec dá tudi tako olje za „večno luč“, da pa tako olje z nobenimi stenji, niti z navadnimi „dušcami“ ne gori, je znano vsakemu iz skušnje.

Da ne bo več pritožb, da olje ne gori, ali pa da premočno gori, ali da stenj preveč olja povzije, omislil sem si **troje vrst stenjev**. Priporočam torej, da se po dobroti olja rabiyo

Kofolovi stenji, katere garantiram za trajno „večno luč“ tudi v najhujšem mrazu. Pouk s pošiljativjo.

Za prozorno dobro olje stenj **O**, za slabše **I**, najslabše (nesnažno) **II**. — Za visoka stekla „Giullonov Aparat“ stenj **O**, i K 60 v., steaja **I** in **II** 3 K. — Za navadna nizka stekla stenj **O** i K, **I** in **II** 2 K 40 v. — Skatljica stenjev zadostuje za eno leto. Stekla vseh vrst in barv. Dolenčeve sveče iz pravega čebelnega voska po originalnih cenah.

Se priporoča preč. duhovščini
Tine Kofol,
cerkvenik v Kanalu (Goriško).

„Narodna Tiskarna“ v Gorici
ulica Vetturini 9.

Ilijada.

Povest slov. mladini.

Prosto po Homerju
pripoveduje

ANDREJ KRAGELJ.

Z tolmačen važnejših osebnih imen ter obsega **273 strani**.

CENA:

1 K 40 vin., po pošti 20 vin. več.

Primerno božično in novoletno darilo.

Najbolje tamburice izdeluje
in razpošilja

Prva sisačka tvornica
tambura

J. Stjepušin,

Sisak, Hrvatska.

Odna ikovana pariški svetovni razstavi l. 1900 in milenijski razstavi l. 1896.

Cenike pošilja na zahtevanje vsakemu brezplačno.

Prijatelji in somišljeniki
agitujte za
„Centralno posojilnico“
v Gorici, ulica Vetturini št. 9.
Uradne ure od 8—12.

1. Glavni deleži po 200 K s trikratno zavezo;
2. Opravilni deleži po 2 K s petdesetkratno zavezo;
3. Upisnina: a) glavnih deležev ne glede na število 4 K; b) opravnih deležev 1 K.

„NARODNA TISKARNA“

v Gorici — ulica Vetturini št. 9 — v Gorici

Preskrbljena je z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem.

Izdeluje vsa dela v najkrajšem času
po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

Tiska brošure, diplome, trgovske račune, pisma in zavitke s firmo, cenike, vabila na karton in na papir, posetnice razne velikosti in oblike z zavitki, zaročnice in poročnice v elegantnih ter osmrtnice v velikih in manjših oblikah.

„Narodna tiskarna“ tiska

„GORICO“ in „Primorski List“

„GORICA“

izhaja dvakrat na teden v dveh izdajah, ter stane na leto 8 kron, pol leta 4 krone

„Primorski List“

izhaja vsak četrtek in stane celoletno 4 K polletno 2 K, za manj premožne celo leto 3 K.

„Narodna tiskarna“ ima v zalogi vse tiskovine

Tiskovine za duhovnije, županstva in dr. urade na močnem papirju.

Pismena naročila tiskovin se izvrše z obratno pošto; vsa druga v najkrajšem času.

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih
pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po naj-
kulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti
nizkim obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
na vložne knjižice, na tekoči račun in na
girokonto s 4 1/2 % obrestovanjem od dne vloge
do dne vzdiga.
Eskompt menjic najkulantneje. — Borzna naročila.